

عنوان مقاله:

آسیاب های آبی: ساختاری اجتماعی - اقتصادی در منطقه کوهستانی هورامان، طی دوره قاجار و پهلوی

محل انتشار:

دو فصلنامه تحقیقات تاریخ اجتماعی، دوره 12، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 26

نویسندگان:

فرید احمدزاده - دانشجوی دکتری باستان شناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

حسن کریمیان - استاد گروه باستان شناسی، دانشگاه تهران، تهران، ایران

محمد حسن طالبیان - دانشیار گروه معماری، دانشگاه تهران، تهران، ایران

خلاصه مقاله:

این مقاله به ساختار و عملکرد آسیاب های آبی در منطقه کوهستانی هورامان می پردازد. آسیاب های آبی با ساختاری فنی که زاینده دانش بومی و روشی هوشمندانه از گذشتگان است در راستای ایجاد تعادل بین نیازها و خواسته های جوامع انسانی با امکانات بالفعل و بالقوه موجود در محیط های مختلف شکل گرفته است. با توجه به اینکه نان مهم ترین خوراک مردمان گذشته بوده است، آسیاب و حرفه آسیابانی به واسطه ارتباط با معیشت، تغذیه و شیوه گردآوری غذا، بخشی از مطالعات حوزه تاریخ اجتماعی به شمار می رود. بنابراین با پژوهش در این موضوعات می توان به نقش مهم و کارکرد آسیاب های آبی در عرصه فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی جوامع محلی در گذشته آشنا شد. در این پژوهش سعی بر این است که به بررسی و مطالعه آسیاب های آبی منطقه هورامان به عنوان بخشی از فرهنگ مادی به جای مانده از ادوار قاجار و پهلوی پرداخته شود؛ و به این پرسش پاسخ دهد: آسیاب های آبی هورامان، طی دوران قاجار و پهلوی، چه نقشی در تداوم و تحول زیستی منطقه، به لحاظ ساختار اجتماعی - اقتصادی داشته اند؟ روش پژوهش توصیفی - تحلیلی و با تکیه بر مطالعات میدانی، منابع محلی، تاریخ شفاهی بصورت مصاحبه با پژوهشگران بومی و اشخاصی که بصورت نسل در نسل شغل آسیابانی را به ارث برده اند، صورت پذیرفته است. نتایج پژوهش نشان می دهد آسیاب های آبی هورامان با وجود اینکه در یک منطقه کوهستانی و صعبالعبور ایجاد شده اند همواره علاوه بر عملکرد اصلی خود یعنی، آرد کردن غلات برای پختن نان، در معیشت و تداوم زیست در این منطقه به لحاظ اجتماعی و اقتصادی نقش ایفا کرده اند. بنابراین آسیاب های هورامان از یک سو نقش بی بدیلی در شکل دادن و تنظیم روابط اجتماعی جوامع درون منطقه و برون منطقه ای داشته است. و از سوی دیگر به طور گسترده به بافت اجتماعی - اقتصادی جوامع هورامان که به دلیل کمبود زمین در منطقه کوهستانی، کشاورزی مناسبی نداشته اند؛ کمک کرده است.

کلمات کلیدی:

هورامان، آسیاب آبی، نان، ساختار اجتماعی، ساختار اقتصادی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1771278>

